

**مقدمه**

سازمانها به منظور حصول اهداف مشخصی شکل می‌گیرند. از این رو لازم است تا همواره کیفیت و عملکرد آنها مورد نظارت و ارزیابی قرار گیرد تا با شناخت نقاط قوت و ضعف و در پرتو نتایج حاصل، مسیر فعالیت‌ها و اقدامات در راستای تحقق اهداف مورد نظر هدایت گردد.

اهداف اصلی در یک نظام دانشگاهی می‌تواند عمدتاً بر سه محور: (الف) پیشبرد مرزهای دانش (ب) آموزش نیروهای انسانی متخصص و مورد نیاز جامعه و (ج) تأمین نیازهای اجتماعی برای آموزش عالی استوار باشد. البته هر مؤسسه آموزش عالی باید با توجه به شرایط محیطی خود به تدوین رسالتها، مأموریتها و اهداف ویژه برای خود بپردازد.

به منظور تحقق اهداف عام و خاص هر نظام دانشگاهی و دستیابی به سطح کیفیت مورد نظر، باید کارکردهای مدیریت دانشگاهی مورد استفاده قرار بگیرند. این کارکردها عبارتند از:

۱- برنامه‌ریزی ۲- سازماندهی و هماهنگی ۳- هدایت و رهبری ۴- نظارت و ارزیابی. کارکرد «نظارت و ارزیابی» در نظام‌های دانشگاهی باید بر سایر کارکردها اشراف داشته باشد. از طریق نظارت و ارزیابی فعالیت‌هایی که در فرایند انجام امور به عمل می‌رسند بستر مناسب برای قضاوت در مورد کیفیت عملکرد فراهم می‌شود و به کمک آن مسیر فعالیتها در راستای اهداف مورد نظر هدایت می‌گردد. هر نظام دانشگاهی باید به یک نظام ارزیابی و نظارت مجهز باشد و به کمک آن وضعیت موجود زیر نظامهای آموزشی، پژوهشی و سایر خدمات عرضه شده خود را به تصویر کشیده و با «وضعیت مطلوب» مقایسه نماید. در مدیریت کیفیت نظام آموزش عالی، نظارت و ارزیابی دارای دو نقش عمده است:

۱- نظارت بر چگونگی انجام امور و در صورت لزوم تغییر جهت آنها برای رسیدن به اهداف مورد نظر در مرحله

طراحی، برنامه‌ریزی و سازماندهی ۲- ارزیابی نتایج حاصل از انجام امور

**تشکیلات نظارت و ارزیابی در دانشگاه فردوسی مشهد**

همزمان با تشکیل شورای نظارت و سنجش آموزش در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در اواخر دهه ۱۳۶۰ به منظور کمک به اجرای مصوبات آن و گسترش ارتباط مطلوب و سالم بین دانشگاهها و وزارت متبوع، طبق بخشنامه وزارتی در هر یک از

۱- اجرای مصوبات شورای نظارت و ارزیابی دانشگاه ۲- ایجاد هماهنگی با واحدهای تابعه در دانشگاه به منظور جمع‌آوری اطلاعات و آمار مورد نیاز ۳- تجزیه و تحلیل اطلاعات و ارائه گزارش به شورای نظارت و ارزیابی دانشگاه ۴- همکاری با گروه‌های اعزامی نظارت و ارزیابی از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۵- ایجاد هماهنگی و ارتباط میان شورای نظارت و ارزیابی دانشگاه و دفتر نظارت و ارزیابی وزارت علوم،

# دفتر نظارت و ارزیابی

**تحقیقات و فناوری**

**تشکیلات دفتر نظارت و ارزیابی:**

در حال حاضر تشکیلات اداری نظارت و ارزیابی در دانشگاه فردوسی مشهد مشتمل بر شورای نظارت و ارزیابی، دفتر نظارت و ارزیابی و گروه‌های داوطلب ارزیابی درون گروهی است. شورای نظارت و ارزیابی دانشگاه فردوسی از ریاست دانشگاه، معاونان ایشان، مسؤولان دفتر نظارت و تعدادی از اساتید با سابقه، جمعاً ۱۲ نفر، تشکیل شده است. دفتر نظارت نیز در حال حاضر با همکاری مدیر،

دانشگاهها دفتری به نام «دفتر نظارت و سنجش آموزش» زیر نظر معاونت آموزشی دانشگاه تشکیل گردید. متعاقباً نام دفتر به «دفتر نظارت و ارزیابی» تغییر یافت و از نظر جایگاه سازمانی نیز پیشنهاد شد تا در هر دانشگاه دفتر نظارت و ارزیابی وظایف خود را مستقیماً زیر نظر رئیس دانشگاه به انجام برساند. این دفتر که به منظور تحقق اهداف شورای نظارت و ارزیابی دانشگاه و وزارت متبوع ایجاد گردیده دارای وظایفی است که اهم آن عبارتند از: